

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeteti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési pénzek és reclamációk a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utcai részében.

(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.)

Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor csütörtökön estig.

Megjelenik minden vasárnapon.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

A turista-kör.

A „Magyarországi Kárpát-egylet” vas megyei osztályának kőszegi helyi köre tehát megalakult; megalakult számos önkényt jelentkező tag részvétele mellett; megkezdte működését ropant apparatussal és hat, dolgozik folyvást a legszebb eredménnyel. Egyesület hamarjában nem jött nálunk létre oly rövid idő alatt, nem izmosodott meg szemmel láthatólag és nem hozott közvetlenül egyeseknek, közvetve pedig a városnak annyi hasznot, mint aminővel kecsgetet a most alakult turista-kör, főleg azért, hogy az idegen-forgalom emelésére alakult bizottságot is fölvette kebelébe. A dolog annál örvedetesebb, annál biztatóbb a jövőre nézve, minél inkább látjuk a kör kebelében cenzurálva a legtevékenyebb, legbefolyásosabb embereket, minél inkább simulnak a különböző elemek egymáshoz és a jó ügyhöz. Ez a megkezdett, változott munka lehetetlen, hogy gyümölcsöt ne hozzon; lehetetlen, hogy közös javunkat elő ne mozdítsa és majdan ne biztosítsa. Kikelt a lakosság tespedéséből, a közönyt most már föltre tette és nem vár, remél másoktól, hanem tesz önerejéből annyit és olyant, amennyi és amilyen munkával épen keresheti, biztosíthatja a jövő életfeltételeit. Ha korábban lépett volna a cselekvés terére: jobb lett volna; ha most tette: még nincs késő. A testben még van életerő, s aki azt hinné, hogy késő volna az élesztgetési kísérlet, a beteg test sikeres ápolása — az hatalmasan téved. E test teljesen életképes, konstrukciója elég erős, ez élni fog, ha belső szervei, a város fiai, cserben nem

hagyják. A belső szervek összhangzatos működésükkel viruló állapotba hozhatják a testet, mely nem más, mint a mi városunk, a mi kedves, szép lakóhelyünk: Kőszeg. Coriolanus megkegyelmezett Rómának, mert az szülővárosa volt, a hely: hol született, hol bölcsője ringott, hol apáinak porai nyugodtak. És Kőszeg fia ellenségévé válhatnék az ő Rómájának? Megsértett hiúságában, közönyében: tétlenül nézhetné a dolgok rosz folyását és szívére vehetné Kőszeg pusztulását? — Nem, soha!

„Az nem lehet, hogy ész, erő

És oly szent akarat,

Hiába sorvadozzanak

Egy átoksúly alatt.”

Az nem lehet, hogy a megindult egyöntetű működést az egyenletlenség üszke megsemmisítse, hogy a mindnyájunkat érdeklő ügy holmi apró nézeteltérések által szenvedjen, vagy meg is düljön. Az előjelekből ítélve ennek ellenkezőjét, a legjobbat várhatjuk; várhatjuk továbbá a turista-kör egyöntetű, hathatós munkálkodását; várhatjuk az e munkából eredő legjobb sikert anyagi helyzetünk javulásában. Mert hogy a megindult mozgalom csakugyan érdekeink előmozdítására szolgálhat, azt legjobban bizonyítja a már eddig elért siker, bizonyítja a mások, a nálunknál jóval előnyösebb helyzetben lévők iparkodása, hogy a miénkhez hasonló egyesüléssel városuk emelését elősegítsék. Mi már jócskán benne vagyunk a munkában. Nálunk már van látszata a turista-kör működésének. Városunk tiszta szép mezben, mosolygó

képpel fogadja az idegent; a kiránduló helyekhez vezető utak jó karba helyezték; kiujult a szabad természet meggdék- és üdülőhelye, hogy külön és együttesen kényelmet, életet nyujtsanak a hozzájuk menekülő halandónak, nekünk helybelieknek és az idegennek egyaránt. És a dolgok ily czélszerű rendezésében a főérdem ifju, életerős turista-körünké. Abbeli czélszerű határozataival, hogy a munkát kebelében helyes arányban megosztotta, megváiasztván az ugynevezett idegenforgalmi bizottságot s a kiránduló-albizottságot, nagyban megkönnyítette feladatát. Azzal, hogy a kiránduló-helyeink utainak s egyes pontjainak javítására, szállítására szükséges költségek fedezésére már is megfelelő pénzüsszegegről gondoskodott, módot nyujtott a legégetőbb és legkényesebb kérdés helyes megoldására. Végre a kilátásba helyezett pünkösdi-hétfői kirándulás tervezésével már is élvezetet helyezvén kilátásba a tagoknak és a nagy közönségnek, ezáltal az ügyet praktikus formában bemutatja, ismerteti, hogy így támogatót megjutalmazza s a kétkedők helyzetét is megkönnyítse. Mindezen intézkedéseiről, helyes irányu munkabeosztásáért s a lelkesedésért, melylyel a rábizott ügyet vezeti, hazafiai üdvözlettel köszöntjük működése hajnalán a helybeli turista-kört. Üdvözljük mint olyant, mely hivatva van a város és egyes lakosáért sokat kivívni s mely bizonyára kész is lesz mindenha latba vetni ügyes kezét, amikor arról lesz szó, hogy: tenni kell. Jelszava legyen: mindent önmagáért, lakostársaiért és a városért!

TÁRCZA.

Borostyánkő.

Mutatvány Wittinger Antalnak „Kőszeg városa és környéke” című művéből.

(Folytatás és vége.)

Ami most nem sikerült két fejedelemnek, kivitte 1289-ben az egyik, Albert, maga. Elfoglalta nem csak Iván, hanem egész családjának határszéli birtokait s így Borostyánkőt is. Ezeket csak III. Endre király vitta vissza 1291-ben s akkor a kötött béke és az országgyűlés határozata értelmében a Német-Ujváriak minden határszéli hegyi várát le kellett volna rontani; de a lerontás aligha foganatosított, mivel 1297-ben Borostyánkőt valami Rempét uralja. Német-Ujvári Iván gróf 1312 körül elhalálozván, fia II. János örökli birtokait, aki mint Borostyánkő ura, 1336-ban a várat az osztrák herceg kezére juttatja. 1359-ben újra magyar kézen találjuk, amikor őrizete várnagyokra bízott. 1342-ben ismét Német-Ujvári János osztogatja parancsait Borostyánkőn, de nem sokáig, mert csakhamar az osztrák hercegek ragadják magukhoz, akiktől 1398-ban Wallsee Reinprecht veszi át zálogba. 1420 körül rablóvárrá süllyedt, miért Frigyes német császár 1430 táján körülzárta s vitézeit megfutamatította. Frigyesnek 1446-ban a regedei béke értelmében ki kellett ürítenie. Mátyás király alatt Borostyánkő az ország nyugati részével együtt szerződészerűleg Frigyest illette és 1414-ben

német urak zsarolják a vidéket. 1491-ben Walkersdorff Gáspár a tulajdonosa, amikor az Ulászló és Frigyes által aláírt béke értelmében többet magával elszakított a magyar koronától s visszakezlezése több országgyűlés törvényezikkének képezte tárgyát, míg végre III. Ferdinánd alatt 1647-ben mint Kőszeg s mások visszakapcsoltatott Magyarország területéhez. Ezt megelőzőleg (1644-ben) Kingsberg-től (Königsberg) megvette az egész határszéli birtokot Pinkatóval együtt Batthyány Ádám gróf s e családé volt Borostyánkő 1864-ig, amikor ezt Batthyány Gusztáv gróf az angol Egan Edwardnak adta el. Mostani birtokosa, Egan Ede, már magyar nemes, aki a közéletben előkelő szerepet visel és több téren elismerésre méltó munkásságot tejt ki.

Borostyánkő vára a donjonon kívül legnagyobb részében át van alakítva. 1610-ból való az épület éjszaki szárnya, melynek az udvarre szolgáló egyik ablaka felett ma is látható a Königsberg-család czimere. A Batthyányi-család a vár másik szárnyát részben ujonnan építette, részben kijavíttatta. A lovagterem, a fegyvertár némi maradványai s a sziklába vésett mély kút egykori nagyságára emlékeztetnek. A vár oldalából felséges kilátás nyílik a szomszéd tartományok hegyormaira.

Állam. Egyház. Iskola.

Motto: „Maradjon meg mindenki a maga jogkörében s kevesebb lesz a surlódás.”
Kornmann.

A társadalom mai szomorú helyzete mindenkit kérésbe ejt! Általános ugszolván az erkölcsi romlottság.

Ma már annyira vagyunk, hogy a hitet, erényt, megszentelt jogokat uton utfélen sárba tiporják; a bűnnek, istentelenségnek pedig tömjéneznek s diósüvegeket zengenek. Ma a vallást, mint elhasznált lovat rutba vetik, kiszorítják majd mindenünnen s csak kegyelemképen tűrik a hol még megvan. Nincs biztos helye sehol; még csak itt-ott pislog a hit fenye egyesek, főleg a nép szívében; de felő, hogy a dezobált társadalmi viszonyok folytán terjedő erkölcsi ragály könnyen a népre is reá ragad s majdan kérélelhetlenül szedi áldozatait. A liberális emlígen felnevelkedett s nagykorúvá lett nemzetik tovább mennek s a vallást még az állami életből is ki akarják rekeszteni, holott az nélkül fenn nem állhat, virágozása nem juthat. De hát korunk törpe epigonjai az államok újraszervezésében a bölcs államalapítóknál is okosabbak akarnak lenni! „Minden polgarisult nép társadalmi élete századokon át keresztény elveken alapult — írja egy jeles írónk — a nemzetek magokat büszkén vallották keresztényeknek. A keresztény ism. tisztelet, a keresztény erkölcs-törvények, a keresztény hit áthatotta az egész társadalmi és nyilvános életet törvényeivel, gyakorlataival, szokásaival és nezeivel együtt. A társadalom azok jellegét viselte homlokán, kik képeztek, ezek pedig keresztények lévén, a társadalom is keresztény volt. Csak mikor az emberi nem egyszerre „nagykorú” kezdett lenni, azaz a keresztény vallástól kezdetben csak tetteleg, de csakhamar és mindinkább elvileg is elpártolt s magát egészen egy új pogányságnak átengedte . . . csak akkor fedozték fel, miszerint az addigi világról felfordított, a keresztény állam zsarnokság és rabszolgaság, erőszakos megcsönkítése az emberi jogoknak, miszerint a társadalom keresztény jellege ostobaság . . . S mit tettek a törpe epigonok? A vallást, az államépület hatalmas fentartó oszlopát kiküszöbölni s helyébe a forradalom szülte valóságoságot törekedtek

— **Hirlapi statisztika.** A városunkba előfizetőknek, járó napi-, heti- és szalapakokról a következő érdekes statisztikát sikerült összeállítanunk: Pester Volksblatt 31, Budapesti Hirlap 24, Volkstreuend 24, Pester Journal 16, Neue Freie Presse 15 (esti lapja 5), Weltblatt 15, Budapesti Tagblatt 14, Egyetértés 10, Wiener Tagblatt 9, Oberwarter Zeitung 9, Vasvármegye 8, Pester Lloyd 8 (esti lapja 4), Vasmegeyi Lapok 8, Wiener Bazar 8, Pesti Hirlap 7, Familien Zeitschrift 7, Neue Illustrirte Zeitung 6, Népszázlója 5, Dunántul 5, N. P. Volksblatt 5, Illustr. Flora 5, Oedenburger Zeitung 5, Oedenburger Post 4, Fremdenblatt 4, Bätter für Bienenzucht 4, Torma 4, Heti Értésítő 4, Rendőri Közlöny 4, Budapesti közlöny 3, Magyar Állam 3, Extrablatt 3, Sopron 3, Házi Mercur 3, Magyar Háziasszony 3, Iskolai S emle 3, Méhészeti Lap 3, Kincsem 2, Wiener Allg. Zeitung 2, Kikiriki 2, Az én Ujságom 2, Képes Családi Lapok 2, Jogtudományi Közlöny 2 és még 23 más különböző lap egy-egy példányban. A magyar lapok olvasóközönsege az utóbbi években feltűnő módon növekedett. A magyar lapok közül legtöbb előfizetője (24) van Kőszegen a Budapesti Hirlap-nak, a németek közül (31) a Pester Volksblatt-nak.

— **Kirándulás az Irott-kőre.** A környék több turista-köre a mai napon kirándul az Irott-kőre, hol reggeli 8 óra tájban találkoznak. Kőszegről is indult egy kis társaság.

— **Hirdetmény.** Figyelmeztetnek mind azon kereskedők és üzlet tulajdonosok, kik az utcára nyíló helyiségeik vagy kirakataik előtti ernyőket alkalmazzák, hogy az ilyenek alkalmazása csak úgy engedhető meg, ha azok feszítő és támasztó rudjai a gyalog járda színvonalá felett legalább is két méter magasságban állanak. Ennek következtében felhívattunk mindazok, kiknek ernyői ezen legesekélyebb magasságon aluliak volnának, hogy azt folyó hó 25-ig felemeltessék, ellenkező esetben mint a közlekedést akadályozó tárgyak a tulajdonos költségére hivatból fognak eltávolíttatni, és azon kívül az 1879. évi XL. t. cz. 119 § értelmében büntetett. Ugyan ily pénzbírsággal sújtattak azok is, kik a földszinti lakások ablak redőit egyenesen előre kitámasztják, — valamint azok, kik szőnyeget, portörölt, vagy egyéb ruhaneműket ablakon át az utcára kiráznak. Keit Kőszeg 1890 május hó 14-én Porpáczy, s. k. városkapitány.

— **Versenykocsizás a vasutal.** A Kőszegről Szombathelyre délben — enő vonat utasai pénteken mulatságos esetnek voltak szemtanui. Egy utas a városban kocsit rendelt, amely őt levigye a pályaházba. Megfeledezett-e erről, vagy megbánta a doigot, azt már nem tudjuk, elég az hozzá, hogy ő a bérkocsist felültette. Ez indignálódva kereste fel pasasérját a vasutnál és kérte a vitelbért, amely neki megjár. Az utas nem akart fizetni s miután bérkocsisaiuk sem mondott le követeléséről s a vonat e közben elindult, kapta magát ez utóbbi, felültetett kocsijára két rendőrt s utána hajtott a robogó vonatnak; versenyre kelt vele, hogy azt a bizonyos pasasért elcsiphesse. Csakhogy gyorsabb volt a vasparipa, mint F— szürkéje, a melynek kísérteties fehérsége mindamelllett mégis annyira hatott a megszeppent utasra, hogy a genesi örnek átadott 1 frt helyett 3 frtot, hogy ez F. A. fordulásra bírja.

— **Utazás Berlinbe, Hamburgba, Svéd és Norvégiaiba.** A m. á. v. menetjegy irodája július 2-án kirándulást tervez Berlinbe, Hamburgba, Svéd és Norvégiaiba még pedig úgy, hogy a résztvevők tetszés szerint vehetnek részt az utazásban. Csak Berlinig és vissza esetleg Hamburgig és vissza, vagy pedig részt vesznek az egész utazásban a Nord Capig és vissza. Akik az egész utat megkívánják tenni, azok jegyeiket csakis teljes ellátással otthon válthatják meg, míg azok akik csak Berlinig vagy Hamburgig utaznak válthatnak jegyet ellátás nélkül is tetszés szerint. Megjegyzendő, hogy ez az utazás távolról sem téveszthető össze azzal az utazással, melyet egy magánosokból álló társaság szintén ez irányban vállalkozik rendezni. A menetjegyiroda régi jó hírneve, melyet sértetlenül fentartani természetes kötelessége és feladata, kezkesedik arról, hogy az utazók minden igénynek megfelelőleg el szerezze látva úgy az utazás alatt, mint az egyes városokban. Az utazás különben úgy van tervezve, hogy a csak Berlinig vagy Hamburgig menő turisták, akik ez alkalmat fel akarják használni, a német és belga tengerparti fürdők meglátogatására vagy azok valamelyikébe hosszabb időzésre erre a legkedvezőbb körülmények között találjanak módot. A berlini utazásnak különös vonzó erőt adnak azok a nagymérvű ünnepek, melyeket ép ez időben rendez a németországi lövészs-egyesület, melyre a magyar lövészek is kaptak nagyon szívélyes meghívást, melylyel több egyesület élni is szándékozik. A menetjegy iroda, minthogy a jegyek 60 napig érvényesek, rendelkezésére áll abban is hogy a turisták Berlinből vagy Hamburgból válthassanak már itt Budapesten vasuti jegyeket az összes tengerparti fürdőkig és vissza, sőt gondoskodik arról, hogy az illető fürdő valamelyik előkelő szállójában megszállhasson, lakás és étkezés jegyeiket a menetjegy irodában előre váltva természetesen sokkal jutányosabban mint ezt a helyszínen lehetnének. Minderről legközelebb fog megjelenni a részletes program, de jelentkezések előre is elfogadhatnak. Az utazás árai: Budapestről Berlinig tartózkodás 3 nap és vissza ellátás nélkül I. oszt. 66., II. oszt. 52 frt; ellátással I. oszt. 96, II. oszt. 74 frt. Budapestről Hamburgig, tartózkodás Berlin 3 nap, Hamburg 1 nap és vissza ellátás nélkül I. oszt. 80, II. oszt. 60 frt, ellátással I. oszt. 110, II. oszt. 85 frt. Budapestről a Nord Capig és vissza (32 nap) I. oszt. 660, II. oszt. 550 frt.

— **Hirdetmény.** A m. kir. III. esendőr kerületi parancsnokság Budapestén, f. é. 1868/sz. v. 1890 sz. a., s m. kir. esendőrőség részére 1891—1893 években szükséges ruházati és felszerelési cikkek biztosítása végett ajánlati eljárást irt ki, mely f. é. május hó 29-én a fennezimizett parancsnokságnál Budapestén tartatni fog. Az összes szükséglet, a mennyiben a cikkek kamara-

kerületünkben esetleg szállíthatók volnának, jelesen ruhanemű, lábbeli és egyéb cikkekkel illetőleg, a következők: Pokróczneműek: téli pokrócz 227, nyári 215 db. Posztó-neműek: buzérvörös posztó 2425 méter, dalmány posztó 5084 méter, köpeny posztó 20254 méter, nadrág-posztó 26007 méter, zubbonykelme 25859 méter, dalmány zsinor 90310 méter. Lábbeli: téli fejelés 3595 pár, nyári fejelés 6816 pár, egész talp, téli 1227 pár, egész talp, nyári 1445 pár, fél talp teli 16882 pár, fél talp nyári 20277 pár. Kosztyú: bőrkosztyú 37452 pár, kosztyú, bárány prémes 1086 pár. A szállítási feltételek a fennezimizett esendőr parancsnokságnál Budapestén betekintethők, a hol egyszersmind a szükséges minták is I. évi ápril hó 17-től fogva megszemlélhetők. Sopron, 1890. márczius havában. A kerületi kereskedelmi- és iparkamara.

— **Hirdetmény.** Kimutatása a kamara 1889. évi tényleges bevételeinek és kiadásainak. Bevételeinek és kiadásainak. Bevétel: Pénztármaradvány 1888 végével 18,859 frt 02 kr.; illeték fejében befolyt 12,722 frt 85 kr.; kamat fejében illeleg elhelyezett pénzek után 535 frt 94 kr.; a kamara helyiség egy részének albérlete fejében 250 frt; védjegy lajstromozási díj fejében — frt; visszafizetett előlegek 296 frt; összesen 32,663 frt 81 kr. Kiadás: Lakbér a kamara helyiségeért 1030 frt; évi fizetések, lakpénzek és napidíjakra 7509 frt 96 kr.; irodaszerekre 247 frt 79 kr.; nyomtatványokra 1246 frt 72 kr.; könyvek, hírlapok s könyvkötő munkákra 285 frt 89 kr.; fűtésre 188 frt; világításra 17 frt 81 kr.; postabérre 110 frt; járulék kereskedelmi és ipariskolákra 562 frt 50 kr.; járulék a nyugdíjalaphoz 488 frt 80 kr.; ösztöndíj iparos szakoktatást hallgatóknak 200 frt; utazási költségekre 342 frt 40 kr.; hírlapi hirdetésekre 417 frt 40 kr.; előre nem látható kiadásokra 260 frt; fizetés előlegekre 360 frt; adólaajstromok másolásáért 384 frt 80 kr.; túlfizetések után visszatérített kamarai illetéket 17 frt 37 1/2 kr.; elhalálozás folytán bevehetlen fizetési előleg 10 frt; összesen: 13,679 frt 42 1/2 kr. Pénztári maradvány 1889 év végén 18,984 frt 39 kr. A kerületi kereskedelmi- és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A budapesti m. kir. III. esendőr kerületi parancsnokságnak f. é. 3073 sz. a. kelt értesítése szerint, az 1890., 1891. és 1892. években a fentemlített parancsnokságnál hasznavehetelenné vált ruházati, felszerelési és egyéb cikkeknek értékesítése tárgyában ott helyű f. é. június 9-én tárgyalást fog tartani, miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a feltételeket a nevezett parancsnokságnál (Budapest VIII. kerület, Sándor főherceg-utca 28. sz.) betekintethik. Sopron, 1890 május havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Vegyes hírek.

— **A Kárpát-egyesület reformja.** A magyarországi Kárpát egyesület kiterjesztette most már működését az országnak igen jelentékeny részére. Az egyesület terjeszkedésével kapcsolatosan született meg az a reform, melynek célja, hogy az egyesület sulypontját az ország központjára, a fővárosba helyezze. A Kárpát-egyesület most tudvalevőleg az anyaegyesületen kívül több osztályra oszlik. Most az anyaegyesület alapszabályait meg akarják változtatni és a központi vezetést Budapestre helyezni. — Szőnyey Kálmán központi ügyvivő alelnök ez ügyben május 4-ére Kassára értekezletet is hívott össze. Az értekezleten — mint értesülünk — a Kárpát-egyesület minden osztálya s a központi választmány 2—3 küldöttel által lesz képviselve.

— **Tanítók nagygyűlése.** A magyarországi néptanítók IV-ik egyetemes gyűlésüket ez év aug. 20-án, Szent-István napján fogják megtartani Budapestén. 12 év óta nem tartottak ilyen gyűlést, pedig Magyarországnak 25,000 néptanítója van, a kik már régóta sürgetik azt. A IV. egyetemes tanítógyűlés a következő kérdéseket fogja tárgyalni: 1. A magyar nyelv tanítása a magyar és a nem magyar ajku népiskolában. 2. A tanítói állás biztosítása s a tanítók szolgálati viszonyainak szabályozása (szolgálati pragmatika), különös tekintettel a tanítói oklevél értékére. 3. A népiiskolai tanterv módosítása, tekintettel az osztott és osztatlan népiskolákra. 4. A népiiskolai tankönyvek s ezek bírálatának kérdése. 5. A tanítói közszellem fejlesztése az általános és kötelező megyei tanítótestületek szervezése s az egyetemes tanítógyűlések állandósítása által. 6. Az állami szakszerű tanfelügyelet szervezése, tekintettel a néptanítók előléptetésére. 7. A tanítók anyagi helyzete. 8. Az Eötvös-alap ügyének rendezése. 9. A szakosztályok jelentései. 10. Esetleges indítványok.

— **Stanley könyvét,** melynek magyar kiadására kizárólag a Budapesti Hirlap és Ráth Mor van jogosítva, érdeklődéssel várja az egész művelt magyar közönség. Egyes hírlapok és könyvkiadók ezt az érdeklődést akarván kizsákmányolni, egy idő óta különböző kiadványokat hoznak forgalomba; egyikök azt sem átallozte, hogy Stanley még sajtó alatt levő nagy művének címét bitorolva *A legsötétebb Afrikában* cím alatt indította meg a maga értéktelen közleményeit. Mindezek a könyvek, közlemények alkalmasak arra, hogy szándékosan vagy a nélkül — azt a téves hitet keltsék a közönségben, mintha ez Stanley várva-várt nagy könyve, vagy pedig annak hiteles kivonata volna. Már pedig — egyebektől eltérőként — lehetetlen ez annál az egyszerű oknál fogva, mert Stanley könyve: *A legsötétebb Afrikában* azzal a szerződésbeli kikötéssel becsátatott az összes kiadók rendelkezésére, hogy a munka közlése bármely nyelven csak akkor kezdhető, a mikor a pecsét alatt levő eredeti angol ívek Londonban a könyvpiacra becsátatnak. — Jelenhetnek meg tehát Budapestén, illetve Magyarországon könyvek és hírlapi közlemények, a melyek Stanleyre vonatkoznak, de a híres utazó által írott nagy mű csakis a Budapesti Hirlapnál és Ráth Mornál jelenhetik meg, május végén, vagy június elején. — Ezt szem előtt

kell tartani mindazoknak, kik a világhírű utazási mű iránt érdeklődnek, nehogy félrevezetessenek és pénzüket értéktelen félreményekre adják.

— **A belügyminiszter és a szőlőtermeles.** Amaz erős mozgalom folytán, amely a kormányzat minden közegét tevékenységre hívta fel Magyarország pusztuló szőlőszőlőinek megmentésére, a belügyminiszter 13568. sz. alatt a szőlőszeti szakértelem terjesztése érdekében a következő körrendeletet intézte valamennyi megye törvényhatóságához. „Minthogy a véleményének nyilvánítására felkért m. kir. földmívelési miniszter ur oda nyilatkozott, hogy a Baross Károly orsz. gazd. egyleti titkár által szerkesztett „Borászati Lapok“ hazánkban az egyedüli szalpak, mely a szőlőszeti és borászati kérdések szakszerű tárgyalását tüzte ki feladatául s ezen nem épen könnyű feladatának különösen az utóbbi években elismerést érdemlő igyekezettel, népies módon, annélkül azonban, hogy ez a szakszerűség rovására történne, sikeresen iparkodik megfelelni, kiválóan pedig ujabban, sajnos évről-évre fokozódó mérvben terjedő, az érdekelt birtokosok részéről egyre intenzivebb módon való védekezést, tehát alaposabb szakismereteket igénylő phylloxera és peronospora vészek kérdéseiben is sikeresen igyekezik a szőlőbirtokos és szőlőműves közönség körében a szükséges tájékozottság és szakértelem terjesztésére és fejlesztésére közrehatni, minek folytán kívánatosnak mutatkozik, hogy a jelzett fontos szerepre hivatott szakközlöny, különösen a nagyobb mérvben szőlőműveléssel foglalkozó vidékeken minél inkább elterjedjen és minél több olvasóra találjon, az említett közgazdasági tekintetnél fogva a földmívelési miniszter urral egyetértőleg, a „Borászati Lapok“ című szakközlönnyel a törvényhatóságok különös figyelmébe ajánlom azzal, hogy ezen közhasznú szaklapra hívja fel a közönségi előljárásságok figyelmét is.“ Gróf Szapáry Gyula s. k. — A belügyminiszter által fent ajánlott lap, a mely már a kultuszminiszter elismerésében is részesült, kiadóhivatala (Budapest, Köztelek) kívánatra bárkinek küld mutatványszámot. — Előfizetési ára: egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 50 kr.

— **Az olyan szer, mely naponként csak 3 krajczarba kerül,** bizvást ajánlható, Budapest. Mivel ez az ön Brandt Richard fele bíres svájci labdacsait kitűnő és jótékony hatásuk miatt továbbra is használni akarom: tisztelettel kérek még néhány csomaggal belőlök, előre is fogadják köszönetem, ama biztossággal mellet, hogy és a svájci labdacsokat (egy doboz ára 70 kr. a gyógyszerárakban) ezután is mindenkinek, tiszta meggyőződésből, a legmelegebben fogom ajánlani, hogy minél inkább terjedjenek. Tisztelettel Ebenführer Oszkár napidíjas. VII. k. Dobutza, 8 sz. — Brandt Richard gyógyszerész svájci labdacsoainak sokféle utánzata lévő forgalomban lévő Magyarországon, ügyelni kell hogy a dobozokon megvan-e a védőjegy: egy fehér kereszt vörös mezőben s Brandt Richard névalírása.

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo	8 frt. 70 krtól	8 frt. 90 kr-ig.
Rozs	"	8 " 70 "	8 " 90 "
Árpa	"	7 " 25 "	8 " — "
Kukoricza	"	6 " 15 "	6 " 30 "
Zab	"	8 " 70 "	9 " — "

Buzaliszt I.	100 kilo	15 50	100 kilo burgonya	—
" II.	"	14 40	Marhahus . 1 kilo	— 48
Rozsliszt I.	"	14 30	Marha zsír	1 10
" II.	"	12 60	Disznóhus	— 56
Buzakorpa	"	5 —	" zsír	— 76
Rozs	"	4 75	Borjúhus	— 60
Köleskása	"	11 —	Birkahus	— 40
Dara	"	16 90	1 méteről búkkfa	13 50
Árpa dara	"	8 —	" dorong	10 —
Széna	"	2 80	" tölgyfa	9 40
Szalma	"	1 70	" dorong	7 60

Vasuti menetrend.

Kilom.	Állomások.		sz. vegyes vonat		
			II. III. oszt. kocsikkal		
		Budapesti idő.	reggel	d. u.	este.
—	Kőszeg	ind.	5 ¹⁵	12 ⁰⁴	6 ¹⁰
6	Lukácsbáza	(m. h.)	5 ²⁵	12 ¹⁷	6 ²⁴
12	Német-Genes	(m. h.)	5 ⁴⁴	12 ³³	6 ⁴¹
18	Szombathely	érk.	6 ⁰¹	12 ⁴⁷	6 ⁴⁸
—	Szombathely	ind.	6 ⁴⁵	3 ⁵⁰	7 ¹⁵
7	Német-Genes	(m. h.)	7 ⁰¹	3 ⁴⁶	7 ³¹
13	Lukácsbáza	(m. h.)	7 ¹⁶	4 ⁰³	7 ⁴⁶
18	Kőszeg	érk.	7 ²¹	4 ¹⁶	8 ⁰¹

Keresünk!!!

bármily állásu tisztességes embereket, kik sorsjegyeknek részlethízetésre való elárulásával törvényszerűen kiállított részleteink alapján foglalkozni akarnak. A sorsjegyek pénztárainkban **maradnak** s nálunk bármikor megtekinthetők. Üzletünk már **25 év óta** a legszilárdabb alapon áll fenn. Jelentkezőket a legmagasabb provizóban reszesítjük, egybekötve egy jutalomdíjjal, esetleg állandó (fix) fizetéssel. Ajánlatok intézendők: Bot-teti-társaság *Dinifeld testvérek* bankházához Budapestén V. Fürdő u. 4.

Arverési hirdetményi kivonat.

A községi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Kindl János** végrehajtónak, **Ulreich János** végrehajtást szenvedő elleni 437 frt 52 kr. tőkekövetelés és járuléki inanti végrehajtási ügyében a községi királyi járásbíróság területén levő **Redlschlag** határában fekvő, a redlschlagi 46. számú tjkvben l. 1—27. sor- és 45. házszámú $\frac{2}{3}$ telekből végrehajtást szenvedőt illető $\frac{2}{20}$ részre 391 frt 50 kr és a redlschlagi 257. sz. tjkvben A. f. 638. hsz. ingatlanra 6 frt, a f. 956. hsz. legelőre 7 frt, a f. 1011. hsz. szántóra 13 frt, a f. 1128. hsz. szántóra 22 frt és a f. 1130. hsz. szántóra 28 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1890-ik évi június hó 12-dik napjának délelőtt 10 órakor **Redlschlag** község házában

megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. keit igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpeáznak a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt a szolgáltató.

Kelt Kőszegen, 1890 dik évi március hó 8-dik napján.

A községi királyi járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Saáry Zsigmond,
kir. aljárásbíró.

Üzlethelyiség-változtatás.

Alulírott tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy **fűszerkereskedését**, valamint a **Kreho n** spangi szikvizgyárából való **szikviz-raktarát** l. é. május 1-én a **Camper-t-kávéház**kal átellenben levő **Mahortsich-féle házba** tette át, kérvén t. vevőit, hogy bizalmával új helyiségében is megajándékoznai kegyeskedjenek.

Mély tisztelettel

Fuchs Ferencz,
fűszerkereskedő.

Lakás-változás.

Scharpf Jenő

fogászati műterme

Kőszeg, belváros 25. sz., a vár mellett.

Meghívás

a „község-szombathelyi h. é. vasut részvénytársaság” 1890. évi június hó 11-én délutáni 3 órakor Kőszeg szab. kir. város tanácstermében tartandó

VIII. rendes évi közgyűlésére. *)

Napirend:

1. Az igazgatóság s a felügyelőbizottság jelentése, az 1889. évi üzleti számadás és mérleg előterjesztése, a tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megadása feletti határozathozatal.
2. Két felügyelőbizottsági rendes és egy póttag választása.

Kőszeg, 1890. évi május 2-án.

Az igazgatóság.

- *) 1. Az üzleti számadás és mérleg, úgy az elnöki, valamint a felügyelőbizottsági jelentés a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a társaság pénztáránál a hivatalos órák alatt betekintheők.
2. A közgyűlésen azon részvényes bir szavazati joggal, a ki részvényét vagy részvényéről szóló letétjegyét (§. 20 és 28) 14 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál leteszi.
(Ütönymomat nem díjaztatik.)

Fog-Elixir, fogpor és fogpasta
a főtisztelendő és hegyes
„Benedek-rendű” szerzetesektől

Soulac-i apátság Girondeban.
Prior: Dom Maguelonne.
2 arany orem:
Brüssel 1880 - London 1884
A legmagasabb kitüntetések.
Feltalál: **1373-ban** Prior. Boursaud
talalt: Prior által.
A főtisztelendő és hegyes „Benedek-rendű”-ek fog-elixirjének mindennapi használata. — egy pár cseppnyi adag egy pohár vízben — megakadályozza a lyukas fog képződését és meggyógyítja a lyukas fogat, melynek fehér fényt és szilárdságot kölcsönöz, s a mellett a foghúst erősíti és épen tartja.
Olvasóinknak tehát tényleg szolgálatot teszünk, a midőn figyelmeket ezen régi és hasznos készítményre felhívjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedüli óvszer a fogfájás ellen.

Ház alapított 1807-ben. **Bordeaux** 106 és 108.
Felügyők: **NEUMANN** Rue Croix de Sequey.
Kapható minden nevezetesebb illatszerárú-kereskedésben, gyógyszerárúkbán és „apogyszerárú- (drogue) kereskedésekben.

Első legolcsóbb és szolidabb bevásárlóhely.
Szétküldés az eredeti gyárakakon.

Ticho Fülöp, Brünn,
Krautmarkt 21. — Rathhausgasse 17.

Szétküldés utánvétellel.
A pénz előbbi beküldése esetén a csomag bérmentesen küldeték.

8 év óta jónak bizonyult, száz meg száz elismerés.

1 perc alatt, keféies nélkül fényes csizma.

Gaertner Rich.

folyékony francia fénymáza.

Védjegy.

Bekenjük a bőrt és azonnal feltűnik az erős fekete fény, mely 8 napon át tart, nedvességben nem ereszkedik meg és vízhatlanra teszi a bőrt. Takarékos, tiszta és gyors. Alkalmas a főt. papáknak, tiszteleknek, gazdáknak, endészeknek és mindenkinek, Urt, női és gyermeklábbelibe, lözzeres számú hoz stb. Használatban van a cs. és kir. csapatoknál.

Portomentes szétküldéssel 2 palack 1 frt 30 kr. 6 palack 3 frt, 12 palack 4 frt 60 kr.

Gaertner Rich. chemiai gyára,
cs. és kir. hadseregszállító,
Bécs, Gisella-utca 4

Kapható Kőszegen: **Roth Sándor, S. Neumann és Deutsch Dávid** borkereskedő uraknál.

Brünni posztó-szövetek
a leghíresebb cs. és kir. gyáraktól.

1 maradék 3-10 méter öltöny-szövet jó minőségben frt. 3-50
1 maradék 3-10 m. öltöny-szövet jobb minőségben frt. 5-
1 maradék 3-10 m. öltöny-szövet legjobb minőségben frt 10-75.
1 maradék 3-10 m. fekete posztó salon-öltönyre frt. 5-
1 maradék 2-10 m. felöltőszövet, jó minőségben frt. 4-25.
1 maradék 2-10 m. felöltőszövet legfinomabb minőség frt. 8.

Moso-szövetek.
(Mosásért biztosítottak.)
1 maradék kártólfontal a legújabb szövetmintákban, 6-40 m. frt. 3-
1 maradék lenvászon a legdivatosabb és legtartósabb öltönyre 6-40 m. frt. 4.

Egy vállvető
1 egészna, 9 negyed hosszú 8-150
1 Tiszta gyapjú 10 negyed hosszú frt. 5-
1 Egész fekete, selyemállal (Cachemir-kendő) gyászra frt. 4.50.

Női ruha-szövetek
mindenféle szövet nembn, kivitelben és színben, a legújabb és legdivatosabb a tavaszi és nyári időszakra 1890-91.

Egy egész öltözet duplaszélés,
jó minőségben 10 méter frt 5-
jobb " 10 méter frt 7-
finom " 10 méter frt 9-
finomabb minőségben tiszta gyapjú 10 méter frt 11-
legfinomabb minőségben tiszta gyapjú 10 met. frt 13-.

Fekete Cachemir,
lengyel készítmény,
sima, csikos, vagy virágos:
1 öltözet 10 m. sima frt 4-50.
1 " " csikos frt 5-50.

Angol Zephyr (vasznak),
legfinomabb és legalkalmasabb házi és utcai öltözöknök.
1 egész öltöny la, 10 méter frt 6-50.
1 egész öltöny la, 10 méter frt 4.50.

Francia Voiles (Satins),
mosásra biztosíték.
Egy teljes ruha
10 méter:
jó minőségben . . . frt 3-50.
finom . . . frt 4-50
legfinomabb min. . . frt 5-50.
atlasz-minőségben . . . frt 6-50.

Jute-függöny
török minta, egész hosszában első minőség . . . frt 3-50.
második min. . . frt 2-50.

Tunis-függöny
aranyvaló átszöve, gyönyörű csikossal és bojttal ellátva, teljes hosszában, mindenféle színben . . . frt 4-50.
Egy garnitúra,
két ágy- és egy asztalterítő
jute-ből . . . frt 3-50.
ripsből . . . frt 4-50.

Manilla-futoszönyeg,
igen tartós,
nagy marad. 10—11 m. frt 3-40

Lenn-árak:
Egy darab = 30 becsi rőf.
ára darabonként:

Rumburgi szék-lenn, 5 negyed széles . . . frt 6-50.
Rumburgi Oxford valódi szín la. . . . . frt 6-50.
Rumburgi Oxford valódi szín la. . . . . frt 4-50.
Chiffon, igen jó min. 4 frt 4-50, 5-50, 6-50 egész frt 9-
Házivászon, 1 negyed széles frt 4-50, 5 negyed frt 5-50.
Stefánia-vászon, 5 negy. széles, teljes potlek a lenfonálnak . . . frt 9-
Atlasz-Gradi, ágybehozókra la 8-50, 11a frt 5-50.
Lenn-szövet varrás nélkül darabja, 2 met. hosszú frt 1-10
Cmesvas, la min. ágy-behozókra . . . frt 6-
Házly-ingek chiffonból vagy erős lenvászonból, csipkével, 6 dar frt 3-75
legjobb rumburgi fonállal és avázeji him-zással 6 darab . . . frt 6-
Minták magányosan kívánság szerint minden árucikkből ingyen és bérmentesen küldetnek.